

tott környezetben mutatják be Magyarország legjellemzőbb kőzetfajtáit. A Kálvária-domb földtani különlegessége az, hogy egy helyütt, egymás fölött tanulmányozhatók a földtörténeti középkor (triász, jura, kréta) kőzetei és ősmaradványai. Külön említésre méltó a szabadtéri múzeum mintaszerűen kialakított környezete, amely valósággal egy kisebb arborétumra emlékeztet.

Csoportkép az agostyáni arborétum székely kapuja előtt

STEINER Tibor, a Tatai Szabadtéri Geológiai Múzeum vezetője mutatta be a tanulmányi kirándulás résztvevőinek a múzeum nevezetességeit. Rendkívül érdekes és szakavatott vezetését ezen a helyen is hálásan köszönjük. Mindazoknak, akik ezen a tanulmányi kiránduláson nem tarthattak velünk, melegen ajánljuk a látványos szabadtéri múzeum megtekintését (nyitva tartás: április 1-től október 31-ig, hétfő kivételével 10–16 óráig).

A szakmai program után meglátogattuk az agostyáni arborétumot, ahol CSÁSZÁR Károly erdész szakszerű vezetésével számos hazai és egzotikus fát és egyéb növényi ritkaságot csodálhattunk meg (az agostyáni arborétum csak szombaton és vasárnap tekinthető meg, jelentkezni a (34)487-048 telefonszámon lehet.)

Ebéd után elsétáltunk a tatai Öreg-tó partján álló várba, amely a XIV. és XV. század fordulóján épült. ZSIGMOND és MÁTYÁS uralkodása idején királyi nyaralóként szolgált, jelenleg a Kuny Domokos Múzeumnak ad otthont. (Útközben többen elmormolták a JESCH Aladár gyűjtése nyomán megismert tréfás kis mondatot, amelyben a legtöbbször

szerepel Tata betűcsoportja: „Baktat a tata Tata tatarozott vára felé”.)

A tanulmányi kirándulás végeztével felkerestük a Turult, amelyet a Győr felé vezető országútról nézve mindenki jól ismer, de lenyűgöző mérete közelről érvényesül igazán. A turulmadár az ősmagyar mondavilág egyik főszereplője és mint ÁRPÁD nemzetségének totemisztikus madara, egyúttal a magyar nemzettudat ősi jelképe is. A turulmadarat ábrázoló emlékművet 1907-ben állították föl ÁRPÁD vezér halálának ezredik évfordulójára, hirdetőn mindazok együvé tartozását, akik magyarnak vallják magukat.

A tanulmányút során OTTLIK Péter kollégánk tartott geológiai ismertetőt, a turul történetét pedig NÉMETH Lajos tagtársunk mondta el. Közreműködésüket mindnyájan köszönjük.

A tanulmányi kirándulás sikeréért köszönet illeti a már említetteken kívül első sorban JESCH Aladár kollégánkat, aki fiának, JESCH Bélának közreműködésével felhívta a figyelmünket a Tatai Szabadtéri Geológiai Múzeum értékeire. Mindketten segítségünkre voltak a kirándulás helyszíneinek előzetes bejárásában és ezzel hozzájárultak a tanulmányi kirándulás zavartalan lebonyolításához is.

Köszönet illeti továbbá ZELEI András igazgatót azért, hogy a GES Kft. autóbuszát rendelkezésünkre bocsátotta, SZÜCS Istvánt, a Magyar Geofizikusok Egyesületének alelnökét, aki egy mikrobusszal sietett segítségünkre, így valamennyi jelentkező részt vehetett a tanulmányi kiránduláson.

A Szeniorok Bizottságának egyik vezetőségi tagja, STOMFAI Róbert több éve végzi a tanulmányi kirándulások szakmai előkészítést. Ebben az évben is VIDA Zsolt tagtársunk készítette a beszámolóhoz mellékelt csoportképet. BELLÉR Éva, a Magyar Geofizikusok Egyesületének ügyvezető titkára és munkatársa, SZIKORA Hilda a tanulmányi kirándulás szervező munkájában szereztek érdemeket. A tanulmányi kirándulás megrendezését idén is a Magyar Geofizikusokért Alapítvány anyagi támogatása tette lehetővé.

Segítségüket mindnyájuknak tisztelettel megköszöni a Szeniorok Bizottsága.

Aczél Etelka,
a Szeniorok Bizottságának elnöke

AZ ETIKAI BIZOTTSÁG HATÁROZATA

Először fordult elő Egyesületünk történetében, hogy *ad hoc Etikai Bizottság* megvizsgálta, nem történt-e etikai vétség. Bár Tagtársaink minden bizonnyal ismerik az előzményeket és a szóban forgó kérdést is, mégis szükségesnek érezzük röviden összefoglalni az előzményeket.

A kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékok elhelyezésével kapcsolatos vitáról, illetve annak legújabb fejtegetéről, az *Üveghuta/Bátaapáti* környékén létesítendő, föld

alatti hulladéklerakó számára kiválasztott gránittest alkalmaságáról van szó. Természetesen a *Magyar Geofizikusok Egyesülete* szakmai kérdésekben nem lehet döntőbíró, mint azt a *Magyar Geofizika* 40. évfolyamának 2–3. számában (46. oldal) megjelent, 1999 májusában hozott elnökségi állásfoglalás is leszögezte. Az 1999 elején kezdődött és a médiában is nagy visszhangra találó vita azonban nem csupán szakmai problémákat vetett fel. Mint azt a már

idézett állásfoglalás utószava is jelezte, Etikai Bizottság összehívása mellett döntött az Elnökség a *vémé*ndi falugyűlésen történtek vizsgálatára.

Úgy véljük, nem véletlen, hogy éppen ez a kérdés vezetett vitákhoz. Nyilvánvaló, hogy az emberi élet minőségét befolyásoló környezeti tényezők iránti érdeklődés, a velük kapcsolatos aggodalmak egyre nagyobb teret nyernek. Éppen ezért szinte magától értetődő, hogy ez az egy földtani kutatás olyan publicitást kapott, mint más, esetleg nagyobb horderejű földtani kutatás talán még soha hazánkban. Mindenképpen kedvező, hogy ez a vita a végleges döntés előtt zajlik és nem utólag, amikor már legfeljebb azon lehetne vitatkozni, mit csináltunk rosszul, de a létesítmény megszüntetése szóba sem jöhet és az esetleges hiányosságokat csak igen költséges utólagos munkálatokkal lehetne megszüntetni.

A radioaktív hulladékok elhelyezése nem speciálisan magyar probléma. Ezért a *Nemzetközi Atomenergia Ügy*nökség szakértői — az *Országos Atomenergia Hivatal* felkérésére — felülvizsgálták a helyszín kiválasztásával kapcsolatos munkákat és előzetes véleményüket sajtóközleményben hozták nyilvánosságra. Ez a *Magyar Geofizika* már említett számában, a 80–81. oldalon szintén olvasható. Születtek magyar szakértői vélemények is és a *Magyar Geológiai Szolgálat Dél-dunántúli Területi Hivatala* mint elsőfokú szakhatóság is véleményt nyilvánított. Remélhető,

hogy a továbbiakban a vita már elsősorban szakmai, azaz geológiai, hidrogeológiai és biztonságtechnikai kérdésekről fog folyni. Ezért, bár a kutatás még nem fejeződött be, végleges döntés még nem született — ennek meghozatala az országgyűlésre vár — az Elnökség a vitát az Etikai Bizottság határozatának ismertetésével a maga részéről lezártnak tekinti.

A *vémé*ndi falugyűlésen elhangzottak etikai szempontból történő kivizsgálását három tagtársunk, KOVÁCS-VÖLGYI Sándor, TÖRÖS Endre és VÉRTESY László kérte. Az Etikai Bizottság három tagja BENCZE Pál, JESCH Aladár és MOLNÁR Károly volt, akik 1999. november 24-én az Elnökségnek írt levelükben véleményüket így foglalták össze: „HORVÁTH Ferenc — véleményünk szerint — az 1999. február 26-a előtt végzett vizsgálatok alapján alkotta meg és fejtette ki véleményét a terület alkalmatlanságáról, anélkül, hogy ezzel a korábbi vizsgálatokat, illetve azok elvégzőit etikailag kifogásolhatóan minősítette volna.”

Amennyiben Tagtársaink közül bárkit további részletek is érdekelnek, mind a kivizsgálást kérő levél, mind az Etikai Bizottság indoklása a Magyar Geofizikusok Egyesülete Titkárságán megtalálható, elolvasható.

*A Magyar Geofizikusok Egyesületének
Elnöksége*